

Sprawozdanie

ze spotkania w MNiSzW w dniu 21 kwietnia 2015 roku w sprawie podziału środków na realizację trzeciego etapu poprawy wynagrodzeń ujętych w ustawie budżetowej na rok 2015 (Dz. U. poz. 153) w rezerwie celowej poz. 40 „Środki na zwiększenie wynagrodzeń pracowników szkół wyższych”

Obecni ze strony KSN NSZZ”S”: Bogusław Dołęga, Andrzej Bartczak, Krystyna Andrzejewska i Wojciech Pillich.

Spotkanie prowadził Wiceminister NiSzW prof. Marek Ratajczak. Poinformował zgromadzonych, iż MNiSzW wysłało pisma do sześciu ministerstw w sprawie uruchomienia rezerwy celowej. Ministerstwo zamierza podzielić te środki pomiędzy poszczególne jednostki zachowując zasady podziału zastosowane w bieżącym roku przy dystrybucji dotacji podstawowej (rozp. MNiSzW z 27 marca 2015 r w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych). Minister zauważył, że w roku bieżącym zmiany wprowadzone w tym rozporządzeniu są kosmetyczne, gdyż Ministerstwo nie chciało zaburzyć wypracowanych zasad przyjętych na początku procesu zwiększenia wynagrodzeń pracowników szkół wyższych. Z zadowoleniem zauważono, że maleje liczba szkół wyższych, w których Rektorzy pomijają Związki Zawodowe i w większości dochodzi do pomyślnie zakończonych konsultacji. Podkreślono, iż w przestrzeni trzech lat budżet wzrósł prawie o 6 mld. zł. (w bieżącym roku jest to prawie 3 mld zł. w stosunku do stanu przed rozpoczęciem procesu wzrostu wynagrodzeń). Patrząc w przyszłość ministerstwo dostrzega spadek dochodów własnych uczelni, maleje liczba studentów na studiach doktoranckich i podyplomowych (również w niektórych uczelniach na odpłatnych studiach stacjonarnych I i II stopnia). Reasumując, te zjawiska mogą doprowadzić, że pomimo wzrostu wszystkich środków przeznaczonych na dotację podstawową, w niektórych uczelniach łączny budżet może zmaleć. Około przełomu lipiec/sierpień nastąpi przedstawienie propozycji budżetu na rok 2016. Zauważa się dekapitalizację bazy materialnej – obecnie 90% wniosków, które są kierowane do ministerstwa dotyczy koniecznych remontów. Ponieważ właśnie kończą się wieloletnie programy finansowe w UJ i UW, ministerstwo ma nadzieję, że pozyska środki, które będzie można przeznaczyć na te cele. Ministerstwo dołoży wszelkich starań, aby wzmocnić działania projakościowe (KNOW, wyróżnienia PKA itd. mają w przyszłości stanowić o wzroście otrzymywanych środków finansowych). W 2016 roku, zgodnie z zapowiedziami w exposé Pani Premier ministerstwo będzie zabiegać o wzrost środków na naukę (DSy – około 300 mln zł.). Według ministerstwa nie ma odwrotu od systemu grantowego, a w tej chwili szacuje się, że ponad 50% środków przeznaczonych na naukę trafia przez dotację statutową. Wzrost środków (mowa była o NCN) na granty - którym wzrosło zainteresowanie - powinien zwiększyć współczynniki sukcesu (do 20-25%, obecnie jest poniżej 20%) oraz zwiększyć narzuty kosztów pośrednich w tych grantach. Liczy się kategoria naukowa i kosztochłonność badań. Ministerstwo posiada wyroki sądu w których podnosi się niekonstytucyjność stosowania stałej przeniesienia. Stała została zlikwidowana w przypadku DSów, a wprowadzono ograniczenia (np. w jednostkach kat. A+ dotacja jednostkowa (przypadająca na pracownika) nie mogła ulec zmniejszeniu, a w jedn. z kat. A - ograniczenie do 15%) – skutek np. w jedn PAN prawie całą dotację wchłonęły jednostki A+, w uczelniach zauważono wzrost w kat. B. W najbliższym czasie zostanie powołany zespół (przedstawiciele KRASPu, RGIB, RDyr. PAN, RGNiSzW) w sprawie określenia nowych, różnych dla nauki i kształcenia wskaźników

kosztochłonności. Co do dotacji podstawowej – decyzje o zastosowanym podziale trafiły już do Uczelni (wahania w stosunku do roku ubiegłego o kilka %). Do ministerstwa, uczelni itd. trafiają wnioski o upublicznienie informacji (w trybie dostępu do informacji publicznej) – np. żądania pełnej listy porównującej zarobki w uczelniach publicznych. Ministerstwo przestrzega przed wglądem w takie dane, bez profesjonalnego komentarza (kol. A. Bartczak stwierdził, że w stosunku do poszczególnych grup pracowników, dane te są dostępne w informacjach GUS).

Po tym wstępie rozpoczęto zgłaszanie uwag. Jako pierwszy głos zabrał Prezes RSzWiN ZNP kol. J. Rak, który zwrócił uwagę, że rzeczywiście dobrze byłoby, gdyby Ministerstwo rozmawiało również ze stroną związkową w sprawach systemowych dotyczących finansów. Wspomniał o braku danych umożliwiających dokonanie analizy przez stronę społeczną oraz zapowiedzianym jeszcze przez min. Kudrycką wzroście nakładów na naukę. Kol. Krystyna Andrzejewska zadała pytanie o sposób naliczania ZFŚS w latach przyszłych oraz plany dotyczące tabel zawierających minimalne stawki wynagrodzenia w latach przyszłych. W odpowiedzi usłyszeliśmy, że ministerstwo planuje utrzymanie zapisów tych tabel, a wysokość odpisów na ZFŚS leży w gestii MF. MNiSzW będzie wnioskować do MF o zmianę wysokości naliczanego ZFŚS. Rektor UW prof. M. Pałys w imieniu KRASPu podziękował MNiSzW za proponowany sposób podziału, zapewnił, że Rektorzy dołożą wszelkich starań, aby wraz ze stroną związkową dokonać podziału środków w danej uczelni w sposób najbardziej korzystny dla danej społeczności. Z reguły dochodziło do uzgodnień na tym poziomie, uważa też, że konieczne jest zachowanie elastyczności decyzji ze względu na zróżnicowanie uczelni. Co do przyszłych zamierzeń – warto przyjrzeć się siatkom płac, szczególnie w odniesieniu do NA i NNA. KRASP podtrzymuje zdanie o konieczności zmian dodatków funkcyjnych, gdyż obecne ograniczenia są omijane przez wzrost płacy zasadniczej osób funkcyjnych. Zaapelował, aby wspólnie działać w kierunku wymuszenia na NCN zwiększenia narzutów kosztów pośrednich. W odpowiedzi Minister stwierdził, że jednostki mogą zwiększyć wynagrodzenia osobom pełniącym funkcje w uczelni na okres pełnienia tych funkcji. Przew. KRPSZ, prof. J. Garbarczyk apelował o wprowadzenie zwiększonego finansowania PWSZ na rozwój kierunków kształcenia (trzeba utrzymać kadrę prof.). W odpowiedzi Minister stwierdził, że takie żądania można stawiać w nieskończoność. W swoim wystąpieniu podziękowałem za zaproszenie, nawiązując do słów prof. Pałysa zaproponowałem, aby w liście przewodnim Ministerstwa znalazła się wyraźna sugestia dotycząca wypowiedzianego pragnienia Ministra o zawieraniu porozumień Rektorów ze ZZ. Poprosiłem o jednoznaczne potwierdzenie przyjętego sposobu podziału, który będzie skutkował środkami przechodzącymi. Zapytałem czy i kiedy otrzymamy informację o realizacji dotychczasowych podwyżek, a w szczególności o stosunku stałego wzrostu do podwyżek okresowych. W odpowiedzi Minister zapewnił, że ministerstwo wypracuje formułę, która „bez stawiania Rektorów pod ścianą” będzie daleko posuniętą sugestią, co do sposobu zakończenia rozmów podczas ustaleń dokonywanych na szczeblu uczelni. Środki na wzrost wynagrodzeń mają być uruchomione w maju. Co do przekazania danych – ministerstwo nie posiada takowych i nie zamierza wchodzić w autonomiczne działania uczelni. Kolega Wojciech Pillich nawiązując do ostatnio propagowanej przez ministerstwo Europejskiej Karty Naukowca zaapelował o wskazanie uczelniom – jako elementu jej wdrażania, tj. sprawiedliwych warunków wynagradzania - konieczności poprawy relacji pomiędzy płacami poszczególnych grup pracowniczych, do stosunku 3:2:1:1. Podpisywanie porozumień sprzyjałoby dobrej atmosferze na uczelniach, a ich podpisywaniu sprzyjałoby oświadczenie o zapewnieniu uczelniom skutków przechodzących tegorocznego wzrostu

wynagrodzeń. W odpowiedzi minister zaapelował do central ZZ pomoc KZ w prowadzeniu negocjacji (w trudnych sytuacjach może w roli mediatora). Pieniądze pozostają w systemie, lecz następuje zróżnicowanie uczelni, przepływ środków i studentów. Następnie wspomniał o planach na przyszłość – pojawia się wiele wizji od KRASPu, poprzez Obywateli Nauki po MNiSzW. Są przygotowywane dokumenty strategiczne. Ministerstwo uważa, że należy zdać sobie sprawę, że „nie każda uczelnia może być Oxfordem”, zauważa np. walkę uniwersytetów o tworzenie wydziałów lekarskich (a to może być finansowy niewypał). Prof. Pałys stwierdził, że porozumienia w uczelniach powinny należeć do kanonu dobrych obyczajów. Jednym z ostatnich głosów była konkluzja kol. Andrzeja Bartczaka, aby podczas rozmów z MF w sprawie ZFŚS zwrócić uwagę, że z tych środków utrzymywane są zobowiązania na PPE, zatem ich zmniejszenie, może przyczynić się do problemów z tymi programami. Minister bardzo zainteresował się tym uzasadnieniem i stwierdził, że jest to jeden z tych argumentów, który powinien być wzięty pod uwagę przez MF. Na tym spotkanie zostało zakończone.

Sprawozdanie sporządził
Bogusław Dołęga